

STADSWOONHUIZEN

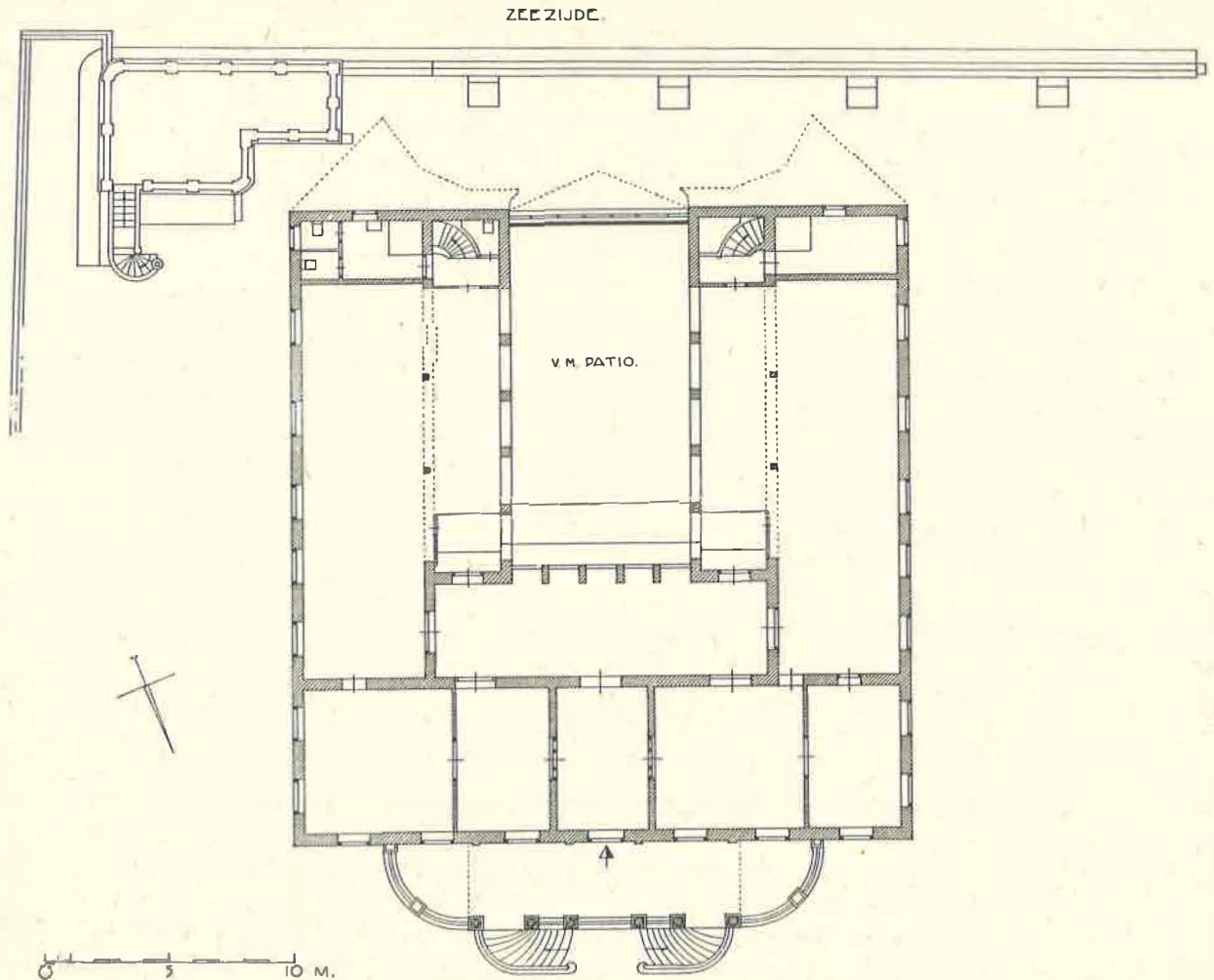

Fig. 56. Pietermaaiweg 4-4a. Plattegrond

PIETERMAAIWEG 4-4a

Pietermaaiweg 4-4a, sinds 1943 zetel der Administratie van Financiën, werd hierboven reeds aangehaald als het beste staal der classicistisch opgevatte bebouwing van het tot-dien open gebleven gedeelte dezer wijk (fig. 56 en afb. 223).

Over de totstandkoming geeft het Register van Overschrijvingen C 1 nrs. 100-102 op het Hypotheekkantoor opheldering. Op de 12de april 1870 deed de gouverneur aan de welbekende burger en ingezetene Jacob Josuah Naar op zijn klacht eindelijk een stuk gronds van 11 vierkante roeden 92 vierkante ellen overdragen, wat hem reeds bij gouvernements-beschikking van 9 augustus 1860 nr. 480 was toegezegd, op welke ook blijkens een tweede beschikking van 17 juni 1861 de Kon. goedkeuring was verkregen. Het blijkt, dat Naar 'in het bezit wenschte te worden gesteld van een stuk gronds tot het opbouwen van een groot huis, dat voor een toneellokaal zoude kunnen dienen, waartoe hem een gedeelte van de gouvernementsgronden buiten de Steenenpadspoort gelegen zeer geschikt voorkwam'. De goedkeuring tot de afstand op Pietermaai voor

een toneelgebouw van niet de verlangde 200 maar slechts 150 voeten in de lengte, wegens de geringe uitgestrektheid van het vrije terrein aldaar, werd verleend, mits Naar binnen zes maanden beginnen zou met de aanbouw van een toneellokaal en het gebouw binnen drie jaar zou voltooiën.

Dank zij de omschrijving van de rooimeester P. T. Krafft kan er geen twijfel aan bestaan, dat het huis in kwestie in het geding moet zijn. Deze verklaarde op dezelfde 12 april 1870 namelijk, 'dat gemeten stuk gronds gelegen is bewesten en tegen het stuk gronds door het Bestuur der Kolonie destijds aan L. Horan afgestaan; bezuiden de algemene weg; beoosten de vrije landsgronden en benoorden de veekoralen tot de vleeschal behorende en van deze door open grond gescheiden'. De noord- en zuidzijde lagen in het verlengde van de grond van L. Horan.

In overeenstemming hiermede deelt Brusse (blz. 14/5) mede, dat 'Pietermaai mag roemen op het bezit van den eenigsten schouwburg van het eiland, het Theater Naar in 1870 voltooid en eigendom van de familie van den Heer J. J. Naar, die het heeft doen bouwen'.

De plattegrond en opbouw doen echter op het eerste gezicht allerm minst aan een toneelgebouw in de gebruikelijke zin denken. De opzet is toch die van een royaal woonhuis toentertijd op het eiland, dat boven de doorgaande basementverdieping een hoefijzervormige plattegrond heeft. Wel valt de ruime toegankelijkheid van alle hoofdruimten op en de oorspronkelijk grote geopendheid van het achtergedeelte naar de binnenplaats, die naar de zee door een open arcade was afgesloten. Als gewoonlijk doet de basementverdieping slechts dienst voor bergplaatsen en tot onderbrenging der grote regenbakken. De beletage wordt geleed door een soort geblokte pilasters, die een omgaand hoofdstel dragen. Ze wordt in het bijzonder onderscheiden door de langs dubbele gezwenkte trappen toegankelijke peristyle van de middenrisaliet. Het reeds royale trapbordes is nog verbreed door gebogen zijgedeelten, waardoor dit met drie deuren toegang kon geven tot zowel de eigenlijke middenvestibule als zijn brede zijruimten. Uit de eerste komt men in een breed, dwars voor de thans overdekte binnenhof gelegen paviljoen waarbij de haakse zijgedeelten aansluiten, die zich op pijlers daarnaar openen. De enige mogelijkheid is dus te veronderstellen, dat de patio als toneelzaal heeft dienst gedaan, wat in het Curaçaose klimaat zeer wel denkbaar is.

Opmerkelijk is ook het, weer langs een gezwenkte stenen trap toegankelijke, ruime verhoogde terras, dat op de oosthoek van het terrein aan de zeezijde is uitgebouwd en waarvan de vermoedelijk eens aanwezige pendant te anderer zijde is verdwenen.

No. 4-4a Pietermaaiweg is the most characteristic example of the Classicist style prevailing on the island in the third quarter of the nineteenth century. Its stately stairways and the three entrances in the portico, as well as its plan, with galleries round a court-yard the back of which was closed later, may point to its original destination as a theater. Remarkable, too, is its raised terrace on the sea at the corner of the terrain.

SUMMARY